

Bruxelles, 19. veljače 2026.
(OR. en)

**Međuinstitucijski predmet:
2022/0344 (COD)**

14144/1/25
REV 1 ADD 1

ENV 1039
CLIMA 445
AGRI 499
FORETS 89
ENER 534
TRANS 474
CODEC 1560
PARLNAT

OBRAZLOŽENJE VIJEĆA

Predmet: Stajalište Vijeća u prvom čitanju s ciljem donošenja DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o izmjeni Direktive 2000/60/EZ o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike, Direktive 2006/118/EZ o zaštiti podzemnih voda od onečišćenja i pogoršanja stanja i Direktive 2008/105/EZ o standardima kvalitete okoliša u području vodne politike

- obrazloženje Vijeća
- donijelo Vijeće 17. veljače 2026.

I. UVOD

1. Komisija je 22. lipnja 2022. donijela Prijedlog direktive o izmjeni Direktive 2000/60/EZ o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (Okvirna direktiva o vodama), Direktive 2006/118/EZ o zaštiti podzemnih voda od onečišćenja i pogoršanja stanja (Direktiva o podzemnim vodama) i Direktive 2008/105/EZ o standardima kvalitete okoliša u području vodne politike (Direktiva o standardima kvalitete okoliša)¹.
2. Savjetovanje s Odborom regija i Gospodarskim i socijalnim odborom provedeno je 24. siječnja 2023. Gospodarski i socijalni odbor donio je mišljenje o tom prijedlogu 22. veljače 2023.²
3. Coreper je 19. lipnja 2024. donio mandat za pregovore s Europskim parlamentom.³
4. Europski parlament donio je stajalište u prvom čitanju 24. travnja 2024. s 452 glasa za, 43 protiv i 83 suzdržana.⁴
5. Održana su četiri trijaloga: 28. siječnja, 20. svibnja, 17. lipnja i 23. rujna 2025. Predsjedništvo je Coreperu predložilo revidirane mandate na sastancima 14. svibnja, 13. lipnja i 17. rujna 2025. Osim političkih trijaloga, održana su i 34 tehnička sastanka.

¹ ST 14265/22 + ADD 1 – 3.

² SL C 146, 27.4.2023., str. 41–45.

³ 11383/24.

⁴ 10562/24.

6. Odbor stalnih predstavnika 8. listopada 2025. proveo je analizu teksta s ciljem postizanja dogovora i potvrdio konačan kompromis koji je proizišao iz trijaloga⁵. Potvrđeni tekst proslijeđen je kao Prilog dokumentu 13706/25.
7. Odbor za okoliš, klimu i sigurnost hrane (ENVI) Europskog parlamenta potvrdio je tekst 21. listopada 2025. Predsjednik Odbora ENVI potom je istog dana poslao pismo predsjedniku Odbora stalnih predstavnika u kojem navodi da će, podložno pravno-jezičnoj provjeri, preporučiti Odboru ENVI i Parlamentu na plenarnoj sjednici da bez amandmana usvoje stajalište Vijeća.

II. CILJ

8. Komisija je 2019. provela provjeru primjerenosti zakonodavstva EU-a o vodama, kojom su obuhvaćene Okvirna direktiva o vodama, Direktiva o standardima kvalitete okoliša, Direktiva o podzemnim vodama i Direktiva o poplavama.⁶ U okviru te provjere primjerenosti zaključeno je da je zakonodavstvo uglavnom svrsishodno, ali da ima prostora za poboljšanje kad je riječ o rješavanju problema kemijskog onečišćenja.
9. Cilj je ovog prijedloga o izmjeni Okvirne direktive o vodama, Direktive o podzemnim vodama i Direktive o standardima kvalitete okoliša ažurirati priloge tim direktivama koji sadržavaju popise onečišćujućih tvari i standarde kvalitete, poboljšati praćenje kemijskih smjesa, pojednostavniti buduća ažuriranja u skladu sa znanstvenim spoznajama, poboljšati pristup podacima, njihovu transparentnost i ponovnu upotrebu te utvrditi nove standarde za niz tvari koje izazivaju sve veću zabrinutost.

⁵ 13321/25.

⁶ 15101/19 + ADD 1.

III. ANALIZA STAJALIŠTA VIJEĆA U PRVOM ČITANJU

10. Na temelju prijedloga Komisije Parlament i Vijeće vodili su pregovore s ciljem postizanja dogovora u fazi stajališta Vijeća u prvom čitanju. Tekst nacрта stajališta Vijeća u potpunosti odražava kompromis dvaju suzakonodavaca.
11. Kako bi se olakšali pregovori, politička pitanja podijeljena su u pet skupina: a) popisi za praćenje, b) praćenje, c) izvješćivanje, d) tvari i e) horizontalna pitanja. Sporazum postignut u okviru trijaloga 23. rujna 2025., koji se odražava u stajalištu Vijeća u prvom čitanju, sadržava **ključna politička pitanja** navedena u nastavku.
 - a) **Skupina pitanja koja se odnose na popise za praćenje**
12. Popisi za praćenje podzemnih i površinskih voda trebaju se utvrditi provedbenim aktom u roku od dvije godine i nakon toga revidirati svake tri godine. Države članice trebaju pratiti svaku tvar ili skupinu tvari s popisa praćenja na odabranim reprezentativnim postajama za praćenje tijekom razdoblja od 24 mjeseca. Razdoblje praćenja počinje u roku od šest mjeseci od utvrđivanja popisa praćenja, ali uzorkovanje i analiza ne moraju započeti na početku tog razdoblja. Tvari s popisa za podzemne vode trebaju se pratiti najmanje jednom godišnje. Tvari s popisa za površinske vode trebalo bi pratiti najmanje dvaput godišnje, a za biotu i sediment najmanje jednom godišnje.

13. **Popisi za praćenje ograničeni su** na najviše pet tvari ili skupina tvari za podzemne vode odnosno deset tvari ili skupina tvari za površinske vode. Mikroplastika i pokazatelji antimikrobne otpornosti bit će uključeni samo ako su dostupne pouzdane metode uzorkovanja i analize. Komisija je dužna razviti takve metode u roku od 18 mjeseci.
14. Europska agencija za kemikalije (ECHA) treba pripremiti znanstvena izvješća kako bi pomogla Komisiji u odabiru tvari za uvrštenje na popis praćenja, uzimajući u obzir širok raspon znanstvenih informacija, uključujući preporuke iz Zajedničke provedbene strategije na temelju Okvirne direktive o vodama.

b) Skupina pitanja koja se odnose na praćenje

15. Kad je riječ o **učestalosti praćenja** tvari koje se ponašaju kao sveprisutni PBT-i, države članice mogu te tvari pratiti manje intenzivno nego što se zahtijeva za prioritetne tvari, no takvo bi se praćenje trebalo provoditi najmanje svake tri godine, osim ako je na temelju upotrebe ili emisije tvari ili tehničkog znanja i stručne procjene opravdan drugi interval.
16. Kad je riječ o **sezonskim varijacijama** u praćenju, države članice pri planiranju praćenja trebaju uzeti u obzir upotrebu tvari u vršnim razdobljima. Predviđeno je i poticanje dobrovoljne digitalizacije praćenja.

17. **Praćenje na temelju učinka** obvezno je za estrogenske tvari u površinskim vodama tijekom dvogodišnjeg razdoblja kako bi se Komisiji omogućilo da prikupi podatke. Komisija provedbenim aktom utvrđuje tehničke specifikacije za to praćenje. Kako bi se zajamčilo da države članice imaju dovoljno vremena za pripreme, broj mjesta za praćenje ograničen je, a podaci prikupljeni tom metodom isključeni su iz procjene stanja na kraju šestogodišnjeg ciklusa, tijekom kojeg će se provoditi to dvogodišnje praćenje.
18. Kad je riječ o **zajedničkom sustavu za praćenje**, u Okvirnu direktivu o vodama uključena je odredba koja slijedi postupni pristup, odnosno Komisija prvo treba procijeniti izvedivost, a zatim moguću uspostavu sustava. Države članice upotrebljavaju taj sustav na dobrovoljnoj osnovi.

c) Skupina pitanja koja se odnose na izvješćivanje

19. Kad je riječ o izvješćivanju, stajalište Vijeća u prvom čitanju sadržava sljedeće elemente:
- izvješćivanje o stanju i dalje će se provoditi u okviru šestogodišnjih planova upravljanja riječnim slivovima,
 - briše se postojeća odredba o privremenom izvješću o programu mjera,
 - podatke o praćenju koji se odnose na biološke elemente kvalitete u površinskim vodama treba dostaviti svake tri godine,
 - podatke o praćenju koji se odnose na kemijske elemente kvalitete u površinskim i podzemnim vodama treba dostaviti svake dvije godine, a države članice potiče se da, na dobrovoljnoj osnovi, o tome izvješćuju jednom godišnje,
 - nove obveze izvješćivanja trebale bi biti u potpunosti usklađene s postojećim mehanizmima za elektroničku dostavu podataka,
 - države članice mogu dostaviti dodatne karte na kojima su prikazane informacije o stanju.

d) Skupina pitanja koja se odnose na tvari

20. Kad je riječ o **tvarima**, stajalište Vijeća u prvom čitanju sadržava glavne elemente u nastavku.

- **PFAS-ovi:** Zbroj PFAS-ova za podzemne vode usklađen je s Direktivom o vodi za piće, kojom se utvrđuje standard kvalitete za zbroj 20 PFAS-ova. Usklađivanje s Direktivom o vodi za piće dinamično je, a sva ažuriranja u pogledu vode za piće automatski će se primjenjivati na podzemne vode. Osim toga, kako bi se uzele u obzir nove znanstvene spoznaje i bolje razumijevanje štetnosti tih tvari, za podzemne vode uključen je standard kvalitete za zbroj četiriju PFAS-ova za koje je utvrđeno da predstavljaju znatan rizik za zdravlje ljudi i okoliš. Za površinske vode TFA se dodaje zbroju 24 PFAS-a. Pri sljedećem preispitivanju Komisija treba razmotriti bi li TFA i za podzemne i za površinske vode trebao imati vlastiti zasebni standard kvalitete ili bi i dalje trebao biti dio zbroja PFAS-ova. Komisija bi također trebala razmotriti utvrđivanje standarda kvalitete za ukupne PFAS-ove.
- **Pesticidi:** U vezi s podzemnim vodama, pojednostavnjen je standard kvalitete za nerelevantne metabolite pesticida. Osim toga, Komisija provedbenim aktom utvrđuje popis poznatih metabolita pesticida te navodi jesu li relevantni. Taj bi popis trebalo donijeti u roku od 24 mjeseca od stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni te bi ga nakon toga trebalo ažurirati u skladu s ciklusom plana upravljanja riječnim slivom. Kad je riječ o površinskim vodama, ukupni standard kvalitete okoliša (SKO) za pesticide koji je Komisija prvotno predložila zamjenjuje se SKO-om za zbroj pesticida koji su već uvršteni na popis prioriternih tvari koje treba pratiti (osim četiriju pesticida koje treba pratiti u bioti ili sedimentu i glifosatu) s vrijednošću od 0,2 µg/l za slatku vodu.

- **Bisfenoli:** Bisfenol-A određen je kao prioritetna opasna tvar te se stoga dodaje na popis tvari u Prilogu I. Direktivi o standardima kvalitete okoliša.
- **Uklanjanje tvari s popisa:** Atrazin se uklanja s popisa.
- **Zbrojevi i ukupne tvari:** U Direktivu o podzemnim vodama ponovno se uvodi Prilog V. koji sadržava „tvari za preispitivanje”, a u kojem se navodi zbroj odnosno zbrojevi odabranih lijekova prema načinu djelovanja i zbroj bisfenola koje treba uzeti u obzir pri sljedećem preispitivanju. Isto tako, u Direktivu o standardima kvalitete okoliša dodaje se novi Prilog III. koji sadržava „tvari za preispitivanje” i u kojem se navode zbroj bisfenola, zbroj odnosno zbrojevi odabranih pesticida prema načinu djelovanja i zbroj odnosno zbrojevi odabranih lijekova prema načinu djelovanja koje treba razmotriti pri sljedećem preispitivanju. Komisija bi za sljedeće preispitivanje trebala razmotriti i utvrđivanje SKO-a u površinskim vodama za ukupne pesticide, ukupne lijekove i ukupne bisfenole te utvrđivanje SKO-a u podzemnim vodama za ukupne lijekove i ukupne bisfenole, uz odgovarajuće metode praćenja, iako oni nisu uključeni u novi Prilog III. i Prilog V.

e) **Skupina horizontalnih pitanja: definicije, mjere na izvoru, prekogranična suradnja, ekosustavi podzemnih voda, sprečavanje pogoršanja stanja i povezana izuzeća, proširena odgovornost proizvođača, pristup pravosuđu te rokovi, usklađenost, prenošenje i preispitivanje.**

21. Kad je riječ o **definicijama**, i „prioritetne tvari” i „prioritetne opasne tvari” prilagođene su u skladu s ponovnim uvođenjem članka 16. U definiciji „onečišćujućih tvari specifičnih za riječni sliv” navodi se da takve onečišćujuće tvari nisu ili više nisu utvrđene kao prioritetne tvari, već se u znatnim količinama ispuštaju ili unose u riječni sliv ili podsliv unutar državnog područja određene države članice. U stajalištu Vijeća u prvom čitanju dodaju se i dvije nove definicije, odnosno definicije „pokretačke vrijednosti koja se temelji na učinku” i „pogoršanja stanja vodnog tijela”, kako bi se uzele u obzir relevantne nove odredbe uvedene Okvirnom direktivom o vodama te dodaje definicija „vode namijenjene za ljudsku potrošnju” kako bi se uskladila s Direktivom o vodi za piće.

22. Kad je riječ o **mjerama na izvoru**, od država članica zahtijeva se da pri pripremi svojeg programa mjera prvo razmotre mjere kontrole na izvoru, u skladu s relevantnim sektorskim zakonodavstvom Unije, a zatim, prema potrebi, mjere za smanjenje rizika od postojećeg onečišćenja. To je ujedno povezano s ponovnim uvođenjem članka 16. i zahtjevom da Komisija podnese prijedloge za kontrole radi postizanja prestanka ili postupnog ukidanja ispuštanja, emisija i gubitaka prioriternih opasnih tvari u roku od 20 godina nakon što su te tvari određene kao prioritretne opasne tvari.
23. Pojednostavnjene su odredbe o **prekograničnoj suradnji**. U tekstu se isto tako navodi da u iznimnim okolnostima, posebno u slučaju ekstremnih poplava, dugotrajnih suša ili ozbiljnih incidenata s posljedicom onečišćenja, država članica o tome mora obavijestiti druge pogođene države članice i međunarodna koordinacijska tijela za riječne slivove, ali i Komisiju.
24. Kad je riječ o **ekosustavima podzemnih voda**, prepoznata je potreba za prikupljanjem više saznanja o prisutnosti, važnosti i osjetljivosti ekosustava podzemnih voda kako bi se osigurala njihova zaštita u budućnosti. Komisija bi u okviru CIS-a trebala surađivati s državama članicama na razvoju metodologije za utvrđivanje prisutnosti ekosustava podzemnih voda. Nakon što postane dostupna pouzdana metodologija, države članice trebaju procijeniti prisutnost ekosustava podzemnih voda u tijelima podzemnih voda čije bi značajke mogle poduprijeti njihovo postojanje. Ako je prisutnost provjerena, države članice trebale bi utvrditi strože standarde za zaštitu tih ekosustava, osim ako su prethodno utvrđeni standardi za zaštitu zdravlja ljudi već dovoljno strogi.
25. Uvodi se definicija **pogoršanja stanja** koja odgovara postojećoj sudskoj praksi, kao i dva **dodatna izuzeća** na temelju članka 4. Okvirne direktive o vodama, pri čemu se privremeno pogoršanje i pogoršanje zbog premještanja ne smatraju kršenjem Okvirne direktive o vodama. Izuzeća sadržavaju određene zaštitne mjere kako se ne bi ugrozili ciljevi Okvirne direktive o vodama, posebno oni koji se odnose na vodu za piće.

26. Kad je riječ o **proširenoj odgovornosti proizvođača**, Komisija u roku od tri godine od stupanja na snagu ove Direktive o izmjeni treba pripremiti izvješće kako bi se ponajprije ocijenila izvedivost toga da se za proizvođače koji na tržište EU-a stavljaju proizvode koji sadržavaju prioritete tvari i prioritete opasne tvari uvede obveza da doprinesu troškovima programa praćenja uspostavljenih u skladu s Okvirnom direktivom o vodama.
27. U vezi s **pristupom pravosuđu**, u Okvirnu direktivu o vodama umeću se nove uvodne izjave i novi članak.
28. Kad je riječ o **rokovima i usklađenosti**, u stajalištu Vijeća u prvom čitanju takozvanom „**klauzulom *mutatis mutandis***” uvodi se znatna fleksibilnost za države članice:
- rok za postizanje dobrog kemijskog stanja podzemnih voda u odnosu na novouvedene tvari može se produljiti do 2039., a u određenim okolnostima do još jednog daljnjeg ažuriranja plana upravljanja riječnim slivom, tj. do 2045.,
 - u pogledu površinskih voda predlažu se ista produljenja za novouvedene prioritete tvari, a rok za usklađivanje prioriteta tvari s revidiranim SKO-ima može se produljiti do 2033., uz dodatno moguće produljenje do 2039.,
 - kad je riječ o podzemnim i površinskim vodama, države članice mogu produljiti rokove za više od jednog ciklusa u slučajevima u kojima su prirodni uvjeti takvi da se ciljevi ne mogu postići u predviđenom razdoblju,

- kad je riječ o graničnim vrijednostima i onečišćujućim tvarima specifičnima za riječni sliv, sa SKO-ima utvrđenima na razini EU-a ili na nacionalnoj razini, države članice trebaju postići dobro kemijsko stanje podzemnih voda i površinskih voda do kraja plana upravljanja riječnim slivom koji slijedi nakon utvrđivanja vrijednosti ili SKO-ova, uz moguće produljenje za još jedno daljnje ažuriranje plana upravljanja riječnim slivom,
- uvodi se preliminarni program mjera za novoutvrđene tvari u podzemnim i površinskim vodama, pri čemu se preuzima pristup za novoutvrđene tvari u površinskim vodama iz revizije Direktive o standardima kvalitete okoliša iz 2013.,
- 21. prosinca 2027. utvrđen je kao rok za prenošenje kako bi se osiguralo da se zahtjevi povezani s revidiranim standardima mogu uzeti u obzir u četvrtom planu upravljanja riječnim slivom.

29. Naposljetku, **prilozi** u kojima se navode onečišćujuće tvari ažurirat će se svakih šest godina. Isti će se ciklus primjenjivati i na objavu izvješća ECHA-e, osim za prvo izvješće ECHA-e koje treba objaviti nakon četiri godine. Ponovno se uvode članci 16. i 17. Okvirne direktive o vodama, čime se osigurava da će se revizija prilogâ provoditi u okviru redovnog zakonodavnog postupka.

IV. **ZAKLJUČAK**

30. Stajalište Vijeća u prvom čitanju o ovoj Direktivi o izmjeni odražava kompromis postignut tijekom pregovora između Vijeća i Europskog parlamenta, uz pomoć Komisije. Nakon što se donesu, predloženim izmjenama postojeće Direktive otklonit će se nedostaci utvrđeni pri evaluaciji primjerenosti i učinkovitosti propisa te povećati razina zaštite okoliša i zdravlja ljudi od štetnih učinaka kemijskog onečišćenja.